

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мария Енчева Мутафова, преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Философски факултет, Катедра Психология

За дисертационен труд на тема: „Проблемът за моралното лицемерие в прехода към зрелостта“ на Жанета Василева Ямалиева, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Психология“ на Педагогическия факултет към Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Докторантът Жанета Ямалиева е разработила актуален за психологичната теория и ценен за образователната практика дисертационен труд.

В обем от 128 стандартни страници е представено съдържанието на дисертацията- от въведение, 2 глави, заключение, литература и приложения.

Литературата съдържа 152 източника на латиница и 4 на кирилица.

Прави добро впечатление цитирането на видни автори и заглавия.

Във въведението е обоснована актуалността на изследваната проблематика за същността на моралното лицемерие и на социоморалните фактори, въздействащи върху проявата му у личността в прехода от юношество към зрялост при ориентации относно вземане на решения и правене на избор в интерперсонален план.

В първа глава е представен теоретичен анализ на изследваното морално лицемерие на личността в контекста на морално мислене и морално поведение по отношение на справедливостта, които са представени като основа, създаваща моралната мотивация на Аз-а, като консистентност между личностовите съдържания на Аз-а и неговите действия. Лицемерието на личността е разгледано в контекста на моралната идентичност, на влиянието ѝ върху индивидуалната преценка на моралната отговорност и върху моралния интегритет.

Моралното лицемерие на личността в интерперсоналното си значение е анализирано в изследването, като са използвани източници от известни автори в психологията (Stone & Fernandez, 2008; Barden, Rucker, & Petty, 2005; Lammers, Stapel, & Galinsky, 2010; Naso, 2006, 2007; Tong & Yang, 2011; Valdesolo & DeSteno, 2008; Batson, Kobryniewicz, Dinnerstein, Kampf, & Wilson, 1997; Batson, Thompson, Seufferling, Whitney, & Strongman, 1999; Batson, Thompson, & Chen, 2002).

Ценна е теоретичната постановка в изследването на Батсън (Batson, 2015), относно факта, че хората се заблуждават да мислят, че тяхното неморално поведение е действително морално, подтискайки несъответствието между поведението си и съответния морален стандарт и използвайки ценни, вече изпитани ресурси, за да потиснат отрицателните последици, предизвикани от моралните нарушения. Батсън

разширява дефинирането на моралното лицемерие на личността чрез самозаблудата и мотивацията (Batson, 2015).

Цитирани са експериментални изследвания, които показват, че хората са по-силно мотивирани точно от морално лицемерие, а не от морален интегритет (Batson, Kobryniewicz, Dinnerstein, Kampf, & Wilson, 1997; Batson, Thompson, Seufferling, Whitney, & Strongman, 1999; Batson, Thompson & Chen, 2002).

В изследването се използва операционализацията на Батсън, че поведението на справедливост е мотивирано от желанието да изглеждаш морален, отколкото да бъдеш морален (Batson et al., 1997; 1999; 2002; 2011).

Във втора глава са представени изследователски дизайн и анализ на получените резултати. Изведени са цел, задачи и хипотези на изследването; методики на изследването; участници в изследването; процедура и организация на емпиричното изследване; методи за статистическа обработка и адекватен анализ на резултатите.

Дисертацията е онагледена от 14 таблици и 16 фигури.

Инструментите на изследването са адекватни. Изследваната извадка е представителна. Процедурата на изследването е целесъобразна.

Анализът на резултатите от изследването е коректен. Има баланс между статистики и качествен анализ.

Заклучението е ценно за теорията и практиката.

Приемам приносите на дисертацията:

- „Конструиран е експериментален модел, чрез който парадигмата за изследване на моралното лицемерие се допълва с две нови измерения – значимост на ситуацията и изменението на моралната мотивация, в която протича вземането на морални решения при близост.
- Установено е отношението между моралното лицемерие и моралния интегритет като конструкти на моралната мотивация.
- Установяват се отношенията между моралното мислене и моралното поведение на основата на моралното лицемерие в периода на преход към зрялост.
- Установено е разбирането за справедливост, изградено върху моралните принципи, и връзката му с моралното поведение.
- Установени са разрывите в разбирането на справедливостта при вземането на морално решение.
- Представен е обстоен и целенасочен анализ на теории, свързани с моралното лицемерие, в контекста на моралното мислене, моралния интегритет, моралната мотивация и моралната идентичност.

- Представен е систематизиран обзор на основните експериментални парадигми, използвани за изследване на моралното лицемерие“.

Представеният дисертационен труд е съдържателен.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

Препоръките ми са по посока на стилистично прецизиране на дисертацията, но тя има безспорни достоинства и приноси.

В дисертацията се наблюдава липса на плагиатство.

В заключение, предлагам на уважаемото Научно Жури, да се присъди на докторанта на самостоятелна подготовка Жанета Василева Ямалиева, научно-образователната степен „Доктор“ в Област на Висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки, в Професионално направление: 3.2 Психология, в Научна специалност: Педагогическа и възрастова психология.

Дата: 24.04.2019 г.

Подпис:.....

(доц. д-р Мария Мутафова)